

IZDAJAVEC

Zgodovinska povest iz turških časov.

SPISAL
F. V.
SLEMENIK

Nihče bi ne verjel, da je Grški, v gorati deželi, tako milo, prijetno podnebje; medtem ko v sosednji Italiji pripeka sonce, da pokaže skale, in vse kar diha, bega v najgostejšo senco, pihljajo po grškem polotoku morske sape iz nebrojnih zalivov ter branijo žarkom poletnega solca kazati svojo moč. Enako te sapice tudi hude zime ne puste v deželo.

Zemlja grška ni tako rodovitna, kakor večidel slovenska. Stari Grki so se mnogo potrudili, da se jim je skazala zemlja hvaležna. Sama na sebi ni nerodovitna, pa zahteva mnogo truda in obdelovanja. Krasna je pa posebno na vzhodni strani polotoka, kar je tudi vzrok, da so se tukaj v raznih časih stavila mesta in je tukaj bilo središče grške o-mike, grškega uma.

Ker je bila vzhodna stran tako prikladna za naselitve, zato je iz Azije počasi vsa omika, odtegnivša se od zibebe človeštva, prihitela v te blažene kraje, tako sposobne za trgovino in brodarstvo, dve okoliščini, kateri najboljše zamoreta širiti izobraženost in blagostanje po svetu. Večji del trgovine in brodarstvo je potemtakem bil do poznih časov na vzhodni Grški.

Grški polotok se dandanes meji s Turčijo. Črta, katero potegne od zaliva, z imenom Arta, naravnost proti vzhodu od Volskega zaliva, dela mejo med Grško in Turško. Po otokih, ki so raztrošeni po grškem morju, tudi prebivajo Grki. Vseh jih je blizu toliko kakor nas Slovencev.

Dveh mest naj v kratkem omenimo, ker so znamenita za vso grško zgodovino.

Prav sredi grške dežele leži pokrajina, imenovana Atika. Atika je tudi gorat kraj in visoke gore brez potov ga ločijo od zahodnih in severnih. Le proti morju je mala deželica odprta ter ima mnogo lepih pristanišč. Zemlja atiška je zelo kamenita in rodi posebno olive in fige. Dolina, katero obdajajo od treh strani mogočne gore, ima na sredi skalovit hrib, okoli katerega so se naselile davno pred Kristusovim rojstvom Atene, v grški zgodovini najslavnejše mesto in tudi zdaj glavno mesto vse Grške. Atene so bile rojstno mesto največjih umetnikov vsake vrste, najslavnejših vojskovedij in državnikov. Atene so imele najmodrejšega moža vseh časov, Sokrata, moža, ki je mnogo časa pred prihodom Odrisenikov izrekel preroško misel, da pride Bog na zemljo, ki bo de v človeški podobi rešil svet in osrečil človeški rod.

Važno mesto je bilo tudi Korint in še dandanes ni izgubil svoje imenitosti. Od starega Korinta se še vidijo razvaline gradu, tempel poganskega boga in pa gledišče. Kar je bilo ostalo od starega, to se je porabilo za zidanje novega, sedanjega mesta. Korint je bil

v starih časih samooblasten, in znan je po vsem katoliškem svetu tudi iz tega, ker je od tukaj pisal sveti apostol Pavel pisma Tesaloničanom in Rimljanom. Stal je pa Korint blizu morja; v zalivu, po njem zvanem, je imel svoja pristanišča, ki pa danes delajo močvirje.

Najslavnejši čas iz zgodovine Grkov pred Kristom so njih petdesetni boji z ošabnimi Perzi. Ti so prebivali v neizmernih prostorih Azije in njih kraljestvo je bilo velikansko. Perzijski kralji so bili sklenili veselo grško ljudstvo podjarmiti, ter so tirali svoje položne v groznih trumah proti mali Grški. V prvem boju jih je mala peščica Atenčanov nepričakovano slavno premagala pri Maratonu. Tako so se le naši predniki proti Turkom znali bojevati, kakor so se Atenčani borili pri Maratonu proti Perzom.

Drugokrat prilomastijo še v groznejšem številu. Pisatelji pravijo, da jih je bilo razen brodovja nad poldrugi milijon. Od severa so lomastili v Grško. Pridejo do visoke gore Ete, ki se po malem znižuje do morja. Tukaj ne morejo naprej, ker jim je neznana zamotana pot čez goro, dostopna le posameznikom. — Eta neha blizu morja, in sicer tako, da dela z njim eno miljo dolgo, tesno pot, pravo sotesko, ki se imenuje Termopile ali po naše Toplice, ker je tu izviralo mnogo toplih vrelecev. V tej soteski se postavijo Grki z junakom Leonidom na čelu proti Perzom. Prične se boj. Grki se ne umaknejo in Perzov pada vrsta za vrsto. Dva dni traja boj. Zastonj; Perzi ne pridejo koraka naprej. Kaj storiti? Čez goro vojska ne more, skozi sotesko tudi ne, ker jo Leonid tako junaško brani. Hočejo li tukaj na tej peščici Grkov razbiti svoje moči?

Tu se najde rešitelj Perzom; bil je — Grk! Sovražnikom pokaže pot čez goro, da pride truma Perzov Grkom za hrbet. Grki padejo radovoljni vsi do zadnjega moža, načelnik Leonid z njimi.

Črnemu izdajavcu je bilo ime Efiat, ki ga še dandanes preklinjajo. Tako hudobno je izdajstvo!

Perzi so vrelci zdaj skozi odprto sotesko, poskačejo na ladje, pa malo grško brodovje jih popolnoma uniči. Komaj je njih kralj v revnem čolnčiču zbežal v zavetje.

Ščasoma so Perzi pred Grki popolnoma obnemogli.

Za temi boji je prišla zlata doba za staro Grško.

Tudi zlata doba mine. Tisto lastnost, ki tu di nas Slovence tako slabi, so imeli tudi Grki: Bili so nesložni. Ko so v večnem prepiru že oslabei, ko je stal že na mejah drug sovražnik, da jim odvzame svobodo, še niso pozabili svojih razprtij, svojih notranjih neslog.

Za prenovljenje duha..

V tem velepomembnem času, ko se celi svet zbira okrog svojega Evhariističnega Kralja, ko se nam misli nehote zresnijo, ko začasno pozabljamo posvetnost in se duh dviga kvišku za višjimi cilji, sedaj čutimo potrebo spodbudnega berila, dobrih knjig, ki nas povedejo globoko v duhovno življenje ter nam prenove duha ga utrdijo za vse, kar je dobro in plemenito.

Knjigarna

"Amer. Slovenec"

nudi za to priliko sledeče knjige:

- Na noge v sveti boj.....\$0.35
- Prilike35
- Spolnuz zapovedi, 2 knjigi. 1.00
- Več luči 2. zvezka..... .20
- Koledar Moh. dr.20

Skupaj \$2.10

VSE TE KNJIGE NAROČENE SKUPAJ, DOBITE ZA

z Molitvenikom za amer. Slovence (cena \$1).....\$1.50

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET CHICAGO, ILL.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripekljam na dom. Prevažam pohištvo ob času selitve in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu! 2018 W. 21st Place CHICAGO, ILL. Phone: Roosevelt 8221.

Sirite in agitirajte vsepovsod za Amer. Slovence!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Čenjenim naročnikom (cam), prijateljem in dobrotnikom "Amer. Slovence" in "Ave Maria" v državi Pennsylvania naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš glavni potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglase, prodajati knjige in sprejemati naročila za vse, kar je v zvezi z našim podjetjem.

Vsem ga prav toplo priporočamo, da mu grejo na roko in pomagajo širiti katoliške liste Amer. Slovenec in Ave Maria. V časih kot živimo, je katoliški tisk za katoličane najmodernejše orožje. Zato tudi oni, ki se trudijo z razširjevanjem katoliškega časopisja, zaslužijo vsestransko pomoč.

Uprava "Am. Slovenca."

Pozor krojači in šivilje v Ameriki

INTERNATIONAL CUTTING ACADEMY LONDON, PARIZ, LJUBLJANA.

Korespondenčni tečaj v slovenskem jeziku za Ameriko. Vsak krojač ali šivilja se more potom tečaja s pošto naučiti najmodernejši ameriški, angleški ali francoski kroj po preizkušenem sistemu po merah in modelih, s slovenskim podukom in s slovenskimi knjigami. Modni žurnali s priloženim slovenskim podukom. Informacije in vpise. — INTERNATIONAL CUTTING ACADEMY, London, Pariz, Ljubljana, od ministra za trg. in obrt konc. krojne šole.

F. POTOČNIK diplomiran v Angliji, izprasan profesor kroja STARI TRG 19-I, LJUBLJANA, JUGOSLAVIA

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI SE NE VESTE DA IMA JOS. GORNIK na 9476 — Ewing avenue

v zalogi vedno najboljšo grocerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje?

Vsem se priporoča v poset!

Naznanilo

Slovincem in Hrvatom naznanjam, da sem kupil mesnico in grocerijo od znanega rojaka Mr. Tičarja, katera trgovina je bila vedno na dobrem glasu. Tudi jaz se bom potrudil, da bom svojim odjemalcem postregel kar najbolj mogoče z vsakovrstnim okusnim blagom in vedno svežim mesom.

Rojaki prepričajte se — obiščite me. Se toplo priporoča

GEORGE LISJAK, lastnik

110 — 57th STREET, PITTSBURGH, PA.



N.Y. Dental Parlors

DENTISTS

1958 West 22nd St., Chicago, Ill. Vogel Robcy in 22. česta.

DOBRO ZDRAVJE je odvisno od dobrih zob. Ne glede na to, koliko časa že niste imeli opravka pri dentistu, vedno je še čas, da pustite zobe pregledati in spraviti v red. Naše delo je garantirano in najboljše, bodisi plombaranja, krone, plošče in sploh umetno čeljustje. Naše cene so najnižje — pridite in prepričajte se!

Anton Wencel

Naslednik Frank Grilla

1818 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Razvažajo mleko na dom točno vsaki dan. Edina slov. mlekarna. Rojaki, podpirajte jo!

Telefon Canal 0537

MRS NICHOLAS GOETTERT

POGREBNI ZAVOD

Chapel 2046 W. 23rd Street Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem v naklonjenosti.

Slovenskemu občinstvu obenem naznanjam, da nisem več v zvezi v mojem poklicu z MR. AND. GLAVACHEM. Kadar koli rabite pogrebniška pokličite direktno mojo telefon številko ki je označena v tem oglasu.



GOSPODINJE V JOLIETU

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

MESO IN GROCIERIJO

V zalogi imam vedno vsake vrste sveže ali suho prekajeno meso ter vse predmete, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko obrt.

JOHN N. PASDERTZ

COR. CENTER & HUTCHINS STS., JOLIET, ILL.

Chicago Telefon 2917.

DR. J. F. KONOPA ZDRAVNIK, KIRURG IN PORODNIK.

X ŽARKI. Zdravi vse bolezni hitro in uspešno. Specialist za zdravljenje vse moških, ženskih in otroških bolezni.

1520 W. Division St., vogal Milwaukee ave. 1 Dickson St., Chicago, Ill. Pho. Armistage 6145. — Od 10-12 dopoldne, 2-4 in 6-8 zvečer, v nedeljo od 10-12. 326

ČITATELJI!

Dr. H. Rosenblith

iz Przemysla, Avstrija; specializist že 25 let za SRCE IN PLJUČA nerednosti in bolečine, je odprl svoj urad na 2149 W. DIVISION STREET

Dr. Rosenblithova znanost za srčne in pljučne bolezni vam zagotovo okrevanje.

DR. H. ROSENBLITH, zdravnik in ranocelnik. Office in Home 2149 W. Division Street Phone Humboldt 2429 Uradne ure: 8-11 A. M.; 2-5 P. M. 7-9 zvečer.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Sline se cedijo.

In sline požira Anton Dolinar, v Baer Creek, Colo. Ves slinast poprašeje Zarkometarja, ki je tudi nekaj slin požrl: "Koliko časa mora biti človek v Ameriki, da si prisluži tako lepo (pravo) pisano polje, kakršnega ima g. Trunk v Kaliforniji?" Stvar je sicer zasebna, a naj bo slinast nekaj odgovora. Prvič sem jaz pridno študiral brez plače in z velikimi stroški nad 12 let, potem delam brez "štrajka" že 30 let. Obžalujem, da je on pridno štrajkal, a je ostal "broke." To je ono. Od zaslužka sem porabljal za poštno življenje, in je letno nekaj ostalo. O drugih vem, da služijo letno trikrat toliko ko jaz, a ostane... Tretjič me nikoli ni trla kaka posebna žejja, in če me je in me še, smatram vodo za najboljšo sredstvo za gašenje in v petih letih kak butlegar od mene ni dobil niti centa. Ko bi bil radovedni sosed vsako leto dal le 100 dolarjev na stran, bi si na moj način lahko kupil trojno pisano polje, za odplačevanje pa bi nikakor ne smel štrajkati. Ne samo o Kranjski, tudi o Ameriki in o vsaki deželi velja, kar je zapisal Valentin Vodnik:

Kranje, tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega najprava. Sreča te išče, um ti je dan, našel jo boš, če nisi zaspan. Omeniti moram še, da jaz tudi na božji žegen nekaj dam. Ko bi voščil Antonu Dolinarju božjega žegna, bi on bržkone protestiral, saj mu je Prosveta ves žegen, a po Vodnikovem mu uma lahko želim. "Um ti je dan." Gotovi ljudje imajo strašno velike možgane, da smatrajo vse druge za bebec, same sebe pa za silno "kšajjt," toda z umom je bolj "svoh." Ker so "prekšajjt" jim sreča osle kaže.

Ali je to tudi izobrazba.

Glas Svobode pobere neki dogodek iz Španije, kjer se je pred 12 leti dogodil justičen umor, kakršni se dogajajo pač lahko povsod, da prav prostiško udriha v posebnem članku po — cerkvi, ki je z dogodkom tako malo v zvezi, kakor njegov članek s poštno pametjo. Da se članek malo raztegne, mora priti na vrsto vse, kar je svobodomiselnih natrepal v svojo proticerkveno orožnico. Ker bi neki dokazi požrli preveč moči iz svobodomiselnih možganov, se morajo rabiti krepki izrazi. Cerkev je prav vsega kriva, bržkone tudi, da pišejo gotovi ljudje take — članke, in da jih drugi požirajo. Kdor pozna zgodovino Španske in drugih "zaostalih" dežel, ve, da so se v teku časa ravno v takih deželah stavile cerkvi največje ovire. Ko so rezultati malo povoljni, pa se to zapisuje na rovaš iste ovirane cerkve. Svobodomiselnih kriči o pomanjkanju izobrazbe, in kriči na cerkev, pa bo gotovo pomanjkanje izobrazbe pri takem nelogičnem kričanju tudi krivda cerkve. Ker pa bi kdo utegnil postati malo dvomljiv, ko vidi, da dejanske razmere med nami in pred lastnimi očmi drugače pričajo, previdno dostavlja: Rimski cerkev je čedalje manj upoštevana vsaj v Evropi, če že ne v Ameriki." Tla za svobodomiselnih zabavljanja bi lahko postala tu v Ameriki zelo vroča, zato se članek zateče v Evropo in malo poznano Španijo. On, ki proklamira "rimsko cerkev za najhujšo grešnico," in se naslanja samo-le na vedo (?) in znanstvo (?), bo pač najrajši imel kake — španske vasi.

Kulturno stališče.

Glas Svobode se hvali: "Glas Svobode je utrljal pot svobodomiselnih in naprednih misli med ameriški Slovenci, ki so tedaj še vedno imeli duhovna zaviševna bitje." To bo samo fantazija, ki služi v lastno hvale. Težko, da bi bili Slovenci taki, kakor on o njih sodi. Vsekako pa bi utegnili biti neko merilo kulturnega stališča med Slovenci tudi po 25letnem "naprednem delu" dejstvo, da jim more nuditi Glas Svobode še tako plitvo čtivo, in Slovenci to še vedno požirajo kot — resnico.

Hvalil seve ne bo.

Delavska Slovenija pravi v "Mishli": "V okrožnici pobožne gospe okoli A. S. na društva SNPJ. se imenuje Rev. Trunka — veleuma in učenjaka. To pomeni, da smo prišli že skoro popolnoma na psa. Imenovati klobasarje tega re-

Borovnica pri Podmelcu. Dne 12. m. m. je po dolgi in mučni bolezni v goriški bolnišnici bolnišnični mirno v Gospodu zaspal posestnik Ivan Drole.